

Τα «δούναι» και «λαβείν» του ελληνικού πολιτισμού

/ [Πεμπουσία](#)

Όλα τα πολιτιστικά στοιχεία των μικρών Ελληνικών οικισμών, συγκεντρώθηκαν και αφομοιώθηκαν, με τα χρόνια για να μην ειπούμε με τους αιώνες, γύρω από μεγάλες οικιστικές μονάδες και όχι μόνο. Οι μεγάλες περιοχές, ακόμα και τα Έθνη με κρατική οργάνωση, πήραν το πολιτιστικό τους μερίδιο. Έτσι πέρασαν τα πολιτιστικά στοιχεία σε ολόκληρες και διαμόρφωσαν τους λεγόμενους τοπικούς και εθνικούς πολιτισμούς. Στη διαμόρφωση αυτή συνέβαλαν αποφασιστικά και δημιουργικά και άλλοι παράγοντες. Η φιλοσοφία, η καλλιτεχνία, η ανάπτυξη γραμμάτων και τεχνών, ακόμα και η θρησκευτική ελευθερία, για να μην επεκταθούμε περισσότερο, έδωσαν τα απαραίτητα στοιχεία για τη διαμόρφωση του κάθε εθνικού πολιτιστικού στίγματος.

Ειδικότερα στην Ελλάδα, που ευνοήθηκε από θέση και ιστορία, ως αρχαιοτάτη και πρωτοπόρα επίγεια Χώρα, ο πολιτισμός εκφράστηκε από την κοσμοϊστορικότητα του λαού της. Χαρακτηρίστηκε και ήταν πράγματι, από της εμφανίσεώς του ο Ελληνικός λαός, ένας «κοσμοϊστορικός». Όχι εξ αιτίας της οποιασδήποτε άλλης παρουσίας του, αλλά λόγω του ότι το «δούναι» του προς τον κόσμο ήταν μεγαλύτερο και πλουσιότερο από το «λαβείν» του από αυτόν. Παρακολουθώντας, μάλιστα, την ιστορική διαδρομή των Ελλήνων με πολιτιστική ματιά, παρατηρούμε ότι οι Έλληνες, ως λαός, έδωσαν διαχρονικά πολύ περισσότερες παροχές στην Οικουμένη από όσες έλαβαν από αυτήν. Ιδιαίτέρως μάλιστα στον πολιτιστικό τομέα, χάρη στα όσα πάροχα δόθηκαν και εξ αιτίας αυτών, ονομάστηκαν οι Έλληνες λαός «κοσμοϊστορικός».

Για του λόγου το αληθές, πρόχειρα αναφέρουμε, ότι ως προσφορά στον παγκόσμιο πολιτισμό, δόθηκε από τους Έλληνες, η έννοια του «πολίτη», η ιδέα της «Πολιτείας», της «Δικαιοσύνης», του «λόγου», της «ισότητας» και της άμεσης «Δημοκρατίας», με ίσους όλους τους πολίτες, στο λόγο και τις αποφάσεις. Όλη αυτή η πολιτιστική προσφορά αποτέλεσε για τους Έλληνες και τον ευεργετηθέντα κόσμο το τίμημα της ελευθερίας. Αυτήν τη «Δημοκρατία», όμως, την παρέλαβαν και την κακοποίησαν οι άλλοι λαοί, χωρίς την ουσία της. Την κατέστησαν έτσι, «έμμεση»

από «άμεση» και ανοικτή σε όλους.

Πέραν τούτων, στη διαδρομή του ο Ελληνικός λαός δια του πολιτισμού, προχώρησε διαχρονικά και σε βαθύτερες προσφορές στον κόσμο. Το Ελληνικό πολιτιστικό γίνεσθαι, δεν παρέμεινε στατικό. Μεταλλάσσονταν διαρκώς βελτιούμενο. Η φιλοσοφία, ως μέγιστο αγαθό για τους Έλληνες, δόθηκε στον υπνώττοντα τότε για αιώνες, οικουμενικό κόσμο, ως σύστημα εννοιών προς κατανόηση του πολιτιστικού ανθρωπισμού. Αυτό ακριβώς είναι που δημιούργησε και πρόβαλε ο Ελληνισμός με το μέγεθος του κλασικισμού, για να προχωρήσει στο μετακλασικό μέγεθος, που εκφράστηκε δια του μεγάλου Αλεξάνδρου. Είναι ιστορικά βεβαιωμένο και γνωστό, ότι ο μέγας Αλέξανδρος, μετά την κλασική περίοδο, δεν πολέμησε κατακτητικά, αλλά εκστράτευσε πολιτιστικά. Υπέταξε τους βαρβάρους και εγκατέστησε Πόλεις, Θέατρα, Γλώσσα, Παιδεία, Δημοκρατία.

Δικαίως ονομάστηκε ο ιδρυτής και ο οδηγός της Οικουμένης, αφού περιήλθε σε βαριά θλίψη όταν πληροφορήθηκε το τέλος του κόσμου στις «Ηράκλειες στήλες», καθ' ότι από εκεί και πέρα, όπως τον διαβεβαίωσαν, δεν υπάρχει άλλος κόσμος προς εκπολιτισμό δια της κατάκτησης!... Μ' αυτήν, άλλωστε, την πολιτιστική προσφορά ανετράπησαν φέουδα και κυριαρχίες εντός και εκτός Ελλάδος. Οι Πόλεις - Κράτη, χάνουν την κυριαρχία τους και διακρίνονται πλέον οι εθνότητες, σε οικουμενική διάσταση. Ακολούθησε συνέχεια η Ρωμαιοκρατία με πανίσχυρο οχυρό το θεοστεφές Βυζάντιο, που με μια νέα πολιτιστική δημιουργία δίνει τον υπέροχο «Βυζαντινό πολιτισμό», καύχημα και δόξα του νεότερου πολιτιστικού Ελληνισμού. Είναι αυτός ο ίδιος ο πολιτισμός που βάσταξε ορδές βαρβάρων και

άντεξε σκλαβιά αιώνων, για να δώσει το καύχημα της ανάστασης του '21, με τις μετέπειτα απελευθερωτικές λάμπεις και ανατάσεις, του '12-'13.

Έτσι εκφράστηκε ο Ελληνικός πολιτισμός μας, με μια υπέροχη παρελθοντολογική διαδρομή. Παραδόθηκε δε γνήσιος και ανόθευτος στο επακολουθήσαν δικό μας παρόν, με την προσδοκία και προτροπή να συνεχιστεί ένα πολιτιστικό μέλλον.

Τι έγινε, όμως;